

Előfizetési árak:

Egész évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Közlegyeknek, könyvjegyzőknél
és utólagosnak egész évre 4 frt.

Minden a lap szellemi részét illető
kérdéseket a szerkesztőség felé
vagy a postai úton is meg lehet
írni. A közlegyek, hirdetések és felhívás-
ok a kiadónálba, Huszár István
könyveskereskedőnél küldendőek.

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos petitor
ára bélégen kívül 8 kr.
Többszöri közlésnél árked-
vezmény.

Hivatalos hirdetések
100 szög 2 frt 30 kr bé-
lyeggel együtt, — minden
további megkezdett 100 szög
után 1 frttal több.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A Csacsó-ügy és még valami.

Csacsó István városi s egyúttal népi-
iskolai pénztáros sajnos esete, t. i. a szám-
adásaiban a népiskola hátrányára felmerült
pénzhiány, mint az ilyenkor szokás, város-
szerte sok mindenféle megjegyzésre szolgál-
tatott alkalmat. Az erkölcsbírák között azon-
ban olyanok is találkoztak, kik kapva az
alkalmon, ítéletökben a kelleténél tovább
mentek s az esetből egyenesen a nyitrai
népiskola katolikus jellege ellen fegyvert
akarnak kovácsolni.

Azt mondják, hogy az iskolai pénztár-
ban csak azért állhatott elő hiány, mert ez
a városi pénztártól elkülönítve kezeltetik s
egy levén a pénztáros, ez a kettőnek ki-
adásait és bevételeit úgy összehavaráhatja,
hogy a legjobb akarattal sem lehet a pénz-
tárt kellőleg ellenőrizni. És mondják tovább,
hogy a város képviselése a költségvetésbe
ellenőrizetlenül veszi be az iskolaszék költsé-
gét; hogy a város nem ellenőrizte az
iskolaszéket, az iskolaszék nem számoltatta
meg gondnokát vagy pénztárosát, mindenik
azt tehette, a mit akart.

A mai bajba pedig az vitte bele a
várost, — így folytatják az okoskodást —
hogy az a maga községi iskoláját, mely ál-
lítólag még a 68-ki népoktatási törvény
hozatala idején is nem felekezeti, hanem
községi volt, Par-utának Nyitrahoz való
csatolása után felekezeti alakította át, le-
mondott ezen iskola feletti rendelkezés tör-
vényszabta jogáról s köteletségéről egy
felekezet javára s csupán az a jogot
tartotta fenn magának, hogy az iskola fen-
tartási költségeit viselhesse. Ez pedig, úgy
mondják, meghamisította a népoktatási tör-
vény szellemének, mert szerintük az iskola,
melyet a község tart fenn, felekezeti iskola
a törvény értelmében nem lehet, a községi is-
kola céljaira behajtott adók és jövedelmek
csak községi iskola fenntartására fordíthatók.

Hogy tehát hasonló bajnak a jövőre
elje vetessék, így konkludálnak, a két kü-
lön pénztárt egyesíteni kell és a város a
vegye vissza népoktatási ügyét a saját ke-
zébe, azaz fossza meg iskoláját katolikus
jellegétől.

Látványos, hogy ebben a beszédben van,
a mi szorosán magára a tárgyra, a pénztár
kezelésére vonatkozik, de van sok olyan is,
a mit csak erőszakkal húznak bele a vitába
a népiskolának multja s a népoktatási tör-

vény elferdítéséért és ez a városnak rom.
katolikus népiskolájához való viszonya.

Lássuk a kettőt külön külön.
Ha az iskolai pénztárban hiányra vagy
legalább elszámolási rendtelenségre akad-
tak s ha erre azt mondják: a pénztárak elkü-
lönítése ennek az oka s épen azért vagy
a két pénztárt egyesíteni kell vagy az is-
kola számára külön pénztárost kell ren-
delni, hogy az ellenőrzés könnyebben le-
gyen eszközölhető, ez érthető. Aki ennyit
mond, ha helyesen beszél; mert azt mondja,
a mi a baj elhárítására vezet. De hogy
ezen felül könnyű szíjjel vadjoljon is, erre
az okjektivitás senkit se jogosít fel.

Mert nem áll először az, hogy a vá-
ros képviselése a költségvetésbe ellenőrizet-
lenül veszi be az iskolaszék költségvetését
és hogy nem ellenőrzi az iskolaszéket. Az
iskolaszék ugyanis évenként terjeszti fel a
költségvetést a képviselőtestületnek, mely-
ben minimális összegig kimutatja a bevéte-
leket és a kiadásokat s hogy ez ellenőrizet-
lenül nem történik, már abból is kitérjük,
hogy az iskolaszék tagjai három kivétellel
a képviselőtestületnek is tagjai, nem a püs-
pök kénye-kevére szerint, hanem a polgárok
által rendes módon megválasztva.

Nem áll az, hogy az iskolaszék nem
számoltatta meg gondnokát; így különben
is csak olyan beszél, a ki nem ismeri a
gondnok hatáskörét. Az iskolagondnok pénz-
zel nem rendelkezik, teendője az iskolaépü-
letek feletti felügyelet, szóval a dologi be-
szerzések és kiadások; ő az elnökkel együtt
csak kiutalványozza a számlákat, melyeket
a pénztáros fizet ki.

A mi pedig a pénztárost illeti, az is-
kolaszék jegyzőkönyvéből bárki is láthatja,
hogy az iskolaszék mindig sürgette a szám-
adásokat, erről legalább 7 jegyzőkönyv be-
szel különböző időből. Annakra, hogy a pénz-
táros ismételtelen ezért lemondással fenyege-
tőzött. Legutoljára 88—92-ről most marci-
usban adta be számadásait. Az iskola-
szék mindannyiszor bizottságot küldött ki a
számadások megvizsgálására s aztán át-
küldte azokat a képviselőtestületnek. Eset-
ről-esetre természetesen csak a benyújtott
adatok alapján történt a vizsgálat; a bizott-
ságnak a városi házipénztár főnöklője nem
állván rendelkezésére, nem is tüntethette ki;
a pénztáros az iskolai celokra fordítandó
penzekkel miképp manipulált, mikor vett ki
pénzt s a mutatkozó hiányt mikor fedezte.

Ily körülmény folytán könnyelmű kezelés
mellett visszaélés becsúszhatott. A most
utóljára kiküldött számvizsgáló bizottságnak,
nevezetesen a gondnoknak érdeme, hogy a
visszaélés kiderült. A gondnok ugyanis
felkérte a városi számvetőt, hasonlítani
össze a benyújtott számadásokat a házi pénz-
tár főkönyvével, s csak így jöttek rá a hiányra.

Az erkölcsbírák vádjai tehát e rész-
ben alaptalanok, valamint az iskola kath
jellegének épen semmi köze sincs ahhoz,
hogy az iskola pénztárában a sajnos pénz-
hiány felmerült. A bankok csak eléggé fe-
lekezetenek, de azért nem mentek a sik-
kasztságoktól. Epen azért minden animozitás,
mely Csacsó esete kapcsán iskolánk kath.
jellege ellen támad, csak oly mellékinde-
kokra támaszkodhatik, melyek az egyéni
elfogultság számlájára irandók.

A nyitrai népiskola 68 előtt csak egy,
mint 68 után mindig katolikus volt, vagy
a 68-iki népiskolai törvény által először
használt terminológiával szólva, mindig köz-
ségi katolikus volt. A város azt soha, an-
nal kevésbé a Par-utának Nyitrahoz való
csatolása után, a mi csak pár éve tör-
tént, felekezetivé át nem alakította, mert
nem volt rajta mit átalkítani. Nyitráváros
polgárai katolikusok, természetesen nem is
volt soha más iskolájuk, mint katolikus,
valamint a zsidóknak is megvan a maguk
felekezeti iskolája. Ezenkívül úgy tudom,
Nyitrán más felekezetről nem is lehet szó.
A községi tehát nálunk mindig katolikus
jelentett.

Az iskolaügynek a régi viszonyok kö-
zött, midőn Nyitra-alsóvároson kívül még a
felsőváros, váralja, továbbá a káptalan,
gyürki- és pár-utca külön jurisdikciót ké-
peztek, mondom, az iskolaügynek ezen régi
viszonyok között való utolsó érdemleges
rendezése 1862-ben történt a községeknek e
célra megválasztott képviselőik által. Kraj-
csik János kanonok elnökléte alatt; Gyuri-
kovits Matyas igazgató, Vutzay Péter gond-
nok, Csóka Karoly, Slachta Miksa, Nagy
József, Juhász Zsiga, Nagy Ambrus, Bre-
zányi János, Adanovits Marton, Filberger
Rezső, Toskano Gáspár és Borovszky Ferenc
tagokból álló igazgató s kezelő választmány
jul. 31-én tartotta első ülését.

Először is az addig vitás kérdésben
határozta, kimondotta t. i. — mint az
előttem fekvő jegyzőkönyvből olvasom —
„A Nyitra-alsóváros határában belső Elemi

fő Tanodák épületei és a volt leányintézeti
ház, mely jövőre is két Tanár állandó la-
kásul és zene s rajziskola elhelyezésére
szolgál, a Nyitra város összes közönsé-
gének (hová a Nyitra Párutcai keresztény
közönség is soroltatik) ezentul közös tulaj-
donába átadott, oly kikötéssel, hogy a
megszabott 240 frt o. é. összeg évenként
aránylag folytonosan fizetessék, úgy hogy ha
a nyugdíjak fedezésére abból elegendő tőke
alakult is a további befizetés azután is foly-
tattassék, mely a Tanodák jövő fenntartása
és gyarapítására szolgáló Tökére fordítas-
sék, — mihez a nyugdíjas Tökének netalán
felmaradó kamatai is csatolandók. A
nyugdíjak rendezése és szabályozása a Ta-
nodai bizottmány további működésére ha-
lasztatván”.

Azután a bizottmány a jövő tanévi költsé-
gét 3241 frt 80 krban megállapította,
melynek fedezése a tandíjból és a pótlékból
történe. A tandíj a belakókra 3 frt, ide-
genekre és izraelitákra 6 frt, a filiális köz-
segbeliekre pedig 4 frtban szabott ki. A
pótléket az alváros $\frac{1}{6}$, a többi községek
(felváros, váralja, káptalan, gyürki- és pár-
utca) $\frac{5}{6}$ részben viselik.

A szept. hó 7-én tartott 2-ik ülésében
ugyanaz a választmány arról intézkedett,
hogy miután a tanítók addig a Nyitra-alsó-
városi pénztárból kaptak fizetéseket, ez-
után pedig az iskolai pénztárból fizetendők
lesznek, a tanítók erről kitanitassanak.

Ezen idő óta az iskolapénztár a házi
pénztártól külön kezeltetett a mai napig.
1876. óta pedig Csacsó városi pénztáros,
mint iskolaszéki tag, az iskolai pénztár ke-
zelésével is megbízott az iskolaszék által.

Mint látjuk, a város viszonya kath.
népiskolájához akkor is az volt, ami ma, s
ma olyan, mint akkor volt. Ezen a viszo-
nyon a 68-ki népoktatási törvény után se
változtatott a város, mert a kath. polgárság
mellett nem volt mit változtatni. Magának
valja az iskolát, mint akkor; pótdoból
tartja fenn és tandíjból, mint akkor. Sem-
mit se tett a népoktatási törvény szelleme
és intézkedése ellen, midőn iskoláját továbbra
is kath. jellegűnek megtartotta; mert a né-
pokt. törvény 25-ik §-a 2-ik bekezdésének
értelmében egyszerűen továbbra is megma-
radt a régi gyakorlat és jelleg mellett. Így
tett Esztergom, Nagy-Szombat, Aranyos-
Maróth s sorba más városok.

Hogy pótdoból fedezi az iskola költ-

ritve beszél önmagáról s akkor is lehető
hamar atsiklik más tárgyra.

Végül nem hagyhatjuk említés nélkül,
hogy Palkovics vezérőrnagy a magas tudomá-
nyos nyelvi példás keresztény élet-és gon-
dozkodás moddat tudja párosítani, ami előkelő
szellemére bizonyos megkülönböztető zomán-
cot lehel és polgártársai osztatlan tisztele-
tének nem utolsó indító okát képezi. Azért
szívünk őszinte melegséggel üdvözljük az új
tabornokot s kívánjuk, hogy még soká ma-
radjon közöttünk tiszteletének öröme! X.

Egyedül...

Az illatos harsfalombokon altatóan
zsongnak a menek; s az a feher arcú leány,
aki ott pihen a hars alatt; lecsukja szem-
pillait, s tejet faradtan hajtja a lilabarsony
szőlye tanyájára.

A tarságon ő felhasználja az alkalmat,
s felemelkedik, hogy a park rózsafái között
setat tegyen. Hiszen ezek a „társalgonok”
olyan buidogok, ha egy pillanatra úgy mo-
zognának, ahogy jól esik nekik. Ki van al-
kudva előre minden pillanatjuk, minden mo-
solyuk.

A beteg, szép szőke haja kuszáltan
omlik viragos nyári ruhájára; s feher, szin-
tere arcavai, mozdulatlanul alacsungó kar-
jaival úgy nezi ki most, mint egy erzeketlen
hajú. A park tulsó oldalról — onnan a
kút felől — idehangzik a cseled-lányok vi-
dam nevetése, ures trefái; amelyekkel a
leány, urasági hinton ülő idegen kocist
szeretnek meghódítani.

A csinos nyarka legény álmodozva néz
vegig a park tál fölött; s halkan dudolja
azt a kedves, bus notát; amelyben: „sárgul
a lomb, hull a level”... Hogy mi jutott

TÁRCA.

Palkovics József

Nyitra első tabornoka.

Nyitra f. hó 1-én megkapta első vezér-
őrnagyt. Mióta Szvatopluk orszaga romba
dőlt, nehezen volt Nyitraiak tabornoka, vagy
legalább ezen rangnak megfelelő katonai
hierarchia állandó lakos gyanant. Innen
van azon általános öröm, mely nemcsak a
katonai körökben, de mindenütt, hova a nép-
szeru és osztatlan tiszteletnek örvendő ma-
gasrangú lőtiszt ismeretsege hatol, kivétel
nélkül nyilvánul.

Palkovics József dandárparancsnok min-
denkit lebilincselő szíveslyes modora, szelcs
tudománya, gazdag nyelvismeretei, szigoru
katonai pontossággal párosult humanus em-
berszeretete, lankadatlan, pihenni nem tudó
munkaereje, stratégiai szakkepzettsége ka-
tonat, nem katonat egyáltalában tisztelőivé
tettek.

Nyitra első tabornoka József nádor
egyik tisztviselőjének fia, gimnaziumi isko-
lát Budán végezte, majd a budapesti egye-
temen a bölcsészeti tanfolyamot hallgatta,
míg nem az ötvenes évek elején a 14. sz.
gyalogezredbe belevén, nemsokára Cividale-
ben a katonai iskolában tanár volt. A hatal-
tisztsélesloku kepzettséget és ügyességet fel-
ismertek föllelvai, mert rövid idővel reá
a katonai, hogy is mondjuk, univerzitásnak,
a becsühhelyi tiszti akademiának volt vivome-
tere, míg nem az 1859-iki haboru ismét harc-
terre szoltotta, melyben mint dandáreged-
tisz vett részt.

A esatazaj elhangzása után ismét egyik
magas tisztkepzo tanodában a becsi had-
mérnöki akademián ervenyesitette ragyogó
tehetségeit, hol teljes öt évet töltött, mint
tanár. Miből eléggé kiderül, hogy az új ve-
zerőrnagyt nem csupan azért neveztek ki
tabornokká, mivel az utána levők hosszú
sora előre toltá, hanem mert alapos szak-
kepzettségével azt kiderítelte. Szemelyes
batorságról 1863-ban is tett tanúságot,
midőn egy embert saját életének kockazta-
tasával oly veszélyes helyzetben mentette
meg a vízfelúlastól, hogy azt ő felsége kü-
lön legfelsőbb elismeréssel és a katonai
érdemremmel kitüntetni szükségesnek
látta.

1864-ben a Miksa császár nevet viselő
magyar önkényesekből alakult huszarezredbe
mint százados lepett be s átevezve az oceanon,
a Montezumak birodalmában szerzett a ma-
gyar huszar nevének hírt és dicsőséget.

A mexikói spanyol nép orszaguk la-
kosságát két részre osztja, az egyik a „gente
de razon” az eszes nép, ezek a spanyolok s
egyáltalában a műveltek, s a másik a
„gente sin razon” az esznelküliek a ben-
szültott indianok és bevándorolt negerek óriási
többsége. Ezeket kényyszerült vezetni, az
egyedüli gente de razon, a mexikói gueril-
leros rettenhetlen szervezője, s ügyes szak-
avatott ostromlója Juarez csapatainak. Ré-
szint mint guerilla vezér, részint pedig a
rendes hadsereg egyik, a vakmerőséggel ha-
taros bátor tisztje annyira kitüntette magát
17 esatában, hogy érdemei elismeréséül a
vitézségi ermet, majd III. Napoleon császár-
tól a francia ermet kapta és vegre Miksa
császártól a Guadalupe-rend lovagjává lón
kinevezte.

Ismeretes, hogy az Egyesült Államok

nyomása és III. Napoleon ketszínű játéka
folytan az expedició meghiusult. S így Pal-
kovics József is beutazván az Egyesült Ál-
lamok nagyrészt. Azután pedig 1867-ben
visszatért hazájába, hol a 7. huszarezredbe
lón beosztva. Majd 1869-ben a Krivoscie-ben
(Déli Dalmácia) kitört lázadás alatt ismét
a harcteren találjuk. Itt gyakorlati hadi
tudományát ervenyesitendő, a katonai főhad-
parancsnoksághoz lón beosztva. — Végül
1873-ban atlepett a honvédségghez s itt egy-
ideig az I. honvédszar ezrednél, majd
pedig, hogy nagymérvű termékeny kepzet-
tséget a központban is használhassák, a hon-
vedelmi miniszterumba osztott be, míg nem
1881-ben a 6. honvédszar ezred parancs-
noka lón Vácra csaknem 11 even at, midőn
dandárparancsnoknak lett kinevezve Nyitrára.

Mint ilyen szolgálatai külön elismeréséül
kapta a vaskorona rendet.
A nyitrai 74. dandár parancsnoka nem
csak katonai erenyekkel, de ritka europai
műveltsége által is kitűnik. Birja a magyar,
nemet, francia, angol, olasz, spanyol, soi az
orosz nyelvet is meg pedig nemcsak theore-
tice, hanem egész folyekonyssággal kezel
valamennyit, s az elősorolt valamennyi nem-
zetek klasszikusaiban, történelmi és állam-
tudományi fontosabb munkáiban eppoly ott-
honos, mint a katonai tudományokban.
Mi sem jellemzi jobban a kitüntetett
vezérőrnagyt, mint ismert előzekenysége és
szerenysege. A tarsaságban nem erzett
magas tudományos és tarsadalmi fölnyét
polgártarsaival. De tarsalgasaban önkényte-
len is minduntalan előcsillan az ismeret-
tek gazdag gyűjteménye, a világróradalom
korifeusainak eszme-gyöngyei helylyel-közzel
finom humor-loglatatba szorítva. S mind
emellett ő a megtestesült szerenysege, maga
a megkövült okjektivitás, ki csak kényszere-

segeit, ez az 1868-iki 38-ik t. c. 25. §-a és az 1876. évi 28. t. c. cikkre vonatkozó végrehajtási utasításnak 19. §. b) pont második bekezdése értelmében történik, anélkül, hogy ez által a más vallású polgárokon bármilyen sérelem ejtetnék; mert hiszen a protestánsok gyermekei ebbe az iskolába járnak, az izraeliták pedig megkapják a megfelelő segélyt, tehát az izraeliták úgy járhatnak a kath. iskola fenntartásához, mint a katolikusok az izraelita iskola fenntartásához.

A pártucei iskola egész fenállása alatt 1879-91-ig katolikus volt, tanítóját az egyházmegyei hatóság nevezte ki és fizette, bekebelezése a városi népiskolába tehát egyszerűen az egyforma természetűek egyesítése volt, ami a pártuceának a városhoz való csatlóása után történt.

A nyitrai népiskolánál tehát arról, hogy azt a város valaha a kath. „hitfelekezettnek” engedte volna át, beszélni egyáltalán nem lehet; mert ez az iskola mindig katolikus volt. Hol van ebben a törvénynek valami frivol kijátszása; hol az adózott polgároknak valami új terhek rakása, mely állítólag az iskolának felekezeti való átalakításánál történt: azt csak a káka is csomót kereső görbe szem láthatja.

Eppen a kath. iskolának közsegíve átalakítása terhelne meg a polgárokat, mert még most — eltekintve a püspök által ismertetelt — adott nagyobb segélyösszegektől — a város csak 5365 forintot fordít az iskolára: a községi, más szóval a felekezeti iskola a hozzáértők számítása szerint évenként 10,000 forintot igényelne.

Kath. iskolánk megfelel a polgárság kath. jellegének s derek tanítóinak vezetése alatt nemcsak a tanítás színvonalán áll, de a nemzeti ügyet is derekasan szolgálja. Nincs is ezen iskola ellen senkinek panasza; mert az nemesei teljesíti misszióját. S valamint az izraeliták nem engednek oda iskolájukat, úgy a katolikusok is ragaszkodnak népiskolájuk kath. jellegéhez.

Ha tehát pénztári bajról van szó, erről beszéljünk, ezen segítségünk s ne támadja senki ráfogásokkal az iskola kath. jellegét, mert ennek a penzkezeléshez semmi köze.

Maróthi dr.

1848—9. Nyitra megyében.

(Szept. 11-ike után.)

Tekintettel a hazának jelen válságos helyzetére, a főispán felszólította a megyebizottsági tagokat, hogy „miután e megyében a pártokra oszlas nem politikai elvek kérdése és különbsége körül forgott, hanem privát állapotokon és személyes bizalmatlanság szülte szerencsétlen félreértéseken fenekült” a rendek kibekülnék és kölcsönös barátságot fogadnak, mely kibekülés jegyzőkönyvileg is megörökítették.

Szeptember 11-en egy magyar mozgó őrseregnek alakítása rendeltetik el, mely a megye kebelében a belbekenek és rendnek, személy- és vagyon-bátorság fenntartására örkődjek.” Hogy miként alakították meg, arra egy bizottság feladatát a következő tagokkal: Majlath Imre, Huszty őrnagy, Doll Bálint főhadnagy, Ordódy Flóris, Turcsányi

eszebe az ábrándos legyenek most, hogy a lomboknak éppen nincs szandekukban a sargulást, hullatni azokat, — nem tudni. Anyai bizonyos, hogy a konyhabeli hölgyek kacerkodását nem tartja érdemesnek hgyelemben venni, hanem tovább „hullatja” a faleveleket, s küldi a madarakat messze más vidék felé.

A vendégek, akiket ő hozott, úgy látszik vígan vannak; a szép kastély nyitott ablakain át zongorára s enekhangokat hallani. Az urnó unokahugai jöttek látogatáshoz barátúikkal, s gavaljerjaikkal. Eliz, a házasszony idősebbik leánya, mindig egyenlően beteges, egyenlően szomorú; ez csak nem gátolhatja őket az ifjabbik nővér nevnapjának megünneplésében? Megnezték; helyesnek találták a triss levegőn való ülést; el-latták jó tanácsaikkal, hogy: „edesen mindjárt jobban érezned magad, ha kicsit nevetnél, ez a melankólia csak art nekéd” stb. stb. Hiszen az egészséges embernek anynyi a szives, jó tanácsa, s úgy boszankodik, ha azokat a beteg mind el nem foogadja!..

A közel állók első nap komolyan megijednek. Másodnap nem gözik „kerdeznit, hogy vagy, jobban-e?” Kesőbb aztán, amikor úgy is tudják, hogy gyógyíthatatlan, nem kérdeznak semmit. Jól esik nekik, ha egy pillanatra megszökhetnek mellőle s elfeledhetik szomorú arcát.

De hát edes Istenem! ki tehet arról, ha egy beteg ember olyan unalmas, olyan kiálthatatlan?! Nem tud egyebet, csak sóhajtani, csak könyözni. Bosszantja minden s mindenké, maga sem tudja miért?..

Odabenn az egészséges életvidám leányok valami szép dalt énekelnek, boldog szerelméről. Eliz hallja az éneket s lelki szemei előtt megjelen egy szép delután, a melyen kirandultak valamennyien az er-

Márton és Lehotay Gida. Ezeknek terve akként szült, hogy minden járásban az illető főbíró felszólítsa azokat, kik „szerencsésebb” műveltségi állapotukban a nemzetiségi szolgálat iránt rokonszenvet érezve s a felfegyverzési és egyenruha megszerzési költségeket megbírván, legközelebb csatlakoznak a nemzetőrökhöz.”

E századoknak előre megjelölt napon a következő helyeken kellett megjelenniük: az alsó járásban Tardoskőden, a felsőben Nyitra, bodokiban Nagy-Tapolcsány, bajmóiban Privigye, vágújhelyiben Verbó és a szakoleiban Szenic lön gyülekezési helyül kitűzve. — Ezeknek kidolgozott bizonyos szolgálati szabályzat, azt sajátkezőkkel aláírták s ez által annak teljesítésére magokat kötelezték. Ekkor az őrnagy elnökléte alatt századost és a többi tiszteket és altiszteket választották.

Ezen mozgó őrsereg főparancsnoka a megye főispánja, b. Jeszenák János volt. A mozgó őrsereg első sorban saját biztonságuk megvédelmézésére volt hivatva, rendszerint csak a saját járásában mozgott, és csak szükség esetén volt megkereshető a megye más járásában működni, de soha a megye határain túl, s mihelyt községből kimozdított, naponként a megye hazi pénztárából 8 pengő krajcárt kapott. „Lőszert — mondja a jegyzőkönyv — az alispán utalványára a századok kapandnak” (!) A nemzetőri szolgálati szabályzat kidolgozásával: Simonffy, Doll és Burján bíztattak meg.

A közbiztonság ezáltal még korántsem volt eléggé megszilárdítva, épp azért meg szept. 7-én elrendelte a megye, hogy minden helységben egy külön „rendőri bizottmány” alakítsanak, melynek tagjai a netán ott lakó megyei tisztviselő, a lelkész, bíró és jegyző. Minden szolgabíró hetenkint legalább egyszer tartozott községet beutazni, s a fentnevezett rendőri bizottmánnyal különösen a köresmákat és vendéglőket szemmel tartani, hol különféle bujtozatok megfordulni szoktak.

Nyitra városában és Pártuceán lakó zsidók számos puskát és egyéb fegyvert szereztek kereskedelmi szempontból: a megye kiküldte Thuróczy Ferenc, Vály Mihály szolgabírókat és Thuróczy János tiszti „alügyvéd és esküdtet”, kik a puskákat mind nyugta mellett átvették s a megyének beszállították, nem hagyván csak egy darabot minden zsidónak önvédelmi, melyet azok voltaképpen üzleti célból hoztak. A zsidók azonban neszét vették ennek a vasárnak „két esővet, három puskát, 7 pisztolyt, egy kardot és egy vadászkest engedtek át nyugta fejében.”

Lipótvárt egy megszálló határőrvédeki oláh ezred elhagyta, teljesen védetlennül áll, ellenőlvá a megye őriztetni a várat, hogy az ott maradt fegyverek másnak birtokába ne jussanak és keri a hadügyminisztert, hogy az ott maradt 3 hatfontos és 3 háromfontos agyat a megyei nemzetőrség megerősítésére fordíthassák.

Nyitra akkor salétronfőzés volt, főzte Hinterlányi József, ki panaszodik, hogy a főzésre összehordott földjét Nyitra város a folyó gátjaira fordította.

Ugyancsak szept. 11-en közlik a megyei bizottsággal, hogy az osztrák bank által aug. 10-en kibocsátott 1 és 2 forintos bankjegyek elfogadása Magyarországon Kossuth által tiltottat, mivel Bees is ugyanazt tette a Kossuth bankokkal.

Szept. 17-iki közgyűlésen ki lön hirdette, hogy „míg a katonai alllítás iránti törvényekik ő fellege alll szentesítés lesz, miután a hont védelmi eszközök nélkül hagyni nem lehet, az alsó haz határozata nyomán

dőbe s a melyen ő is vidaman enekelt a többivel. Látja, amint ott halad — kisse tavolabb a társaságtól — azzal a kedves, szerető ifjával, aki olyan gyöngéd, jó volt iránta mindig.

A leánya az egyik korbokban madar-fészket fedezett föl s amidőn szentvonta az agakat közelebről akarván megnezni a kis madarfiakat, konnyú nyári ruhája beakadt a tuskés galyak közé, az ifjú a segedkezesnél megsebezte újját. S Eliz látni veli ura azt a formás kezét s ellenállhatlan vágyat érez lecsokolni a kis veresoppot az ifjú ujjáról.

Oh vannak derült szép napjaink, amelyeket nem felejtünk el soha. Amelyek minél jobban elváltasz tőlük az idő, annál élekenben, annál ságjobban utolnak föl emlékezetünkben. Uj alakokkal, új arcokkal találkozunk. Körülményeink mások, egészen mások lesznek s neha azt hisszük már, hogy megelégedették vagyunk. Ha a multban nincs mit sajnálnunk, nem vesztettünk el semmit. Arra a néhány ösmerős sirhantára is kezdünk nyugodtabban visszaemlékezni. Talán nem is igaz, talán csak álom? S azok a régi, kedves leányok nem is éltek valóban soha? Eljárunk vidam hangos társaságokba, nevetünk akkor is, ha éppen nincs hozzá kedvünk. Szóval komedizunk mint a többi.

De este, mikor hazatérünk s ledobjuk magunkról a sok lim-lomot, amikor egy percre újra csak a magunkéi, — egyedül vagyunk; feltűnnek előttünk a régi, elmosdottakkak hitt kepek, a régi tiszta derűs napok. Valami gyerekesen érzélgős, ábrándos hangulat vesz rajtunk erőt. Önkenteinül újul föl lelkünkben sok jelentéktelen gondolat kedves, ártatlan dolog. Különös, kuszált dalfoszlyanok, rövidke, semmit mondó mesetöredékek, amelyeket magunk sem tud-

rógtón toborzást írjon ki a már felállított honvédszázalok szaporítására, vagy új honvédszázalok alakítására, melyeknél — ugymond — az ügyvezetési s vezérleti nyelvé, zászló, ruha s jel magyarázat”, s hogy szolgálati idejük különben is be fog számitatni.

A lakosok azonban nem nagy bizalommal lehettek a kormány e rendelete iránt, mert a megye azzal biztatja a községeket, hogy „ezen honvédek azon sereg közé lesznek sorolandók, a melyet felséges királyunknak öste a cs. k. Főherceg Nador s királyi helytartó, saját fenségei szemelyben fog a haza ellenségeinek ellenbe vezetni”.

A toborzás első költségeire azon 3000 frt fordítottat, melyet előző évben jótékony adakozók a megyei ínségek számára gyűjtöttek (!) Minden egyének foglalóképpen 20 frtot adtak előre. A szept. 7. ülésen határozott önkényes toborzás ennek következtében beszünttetett.

Szept. 18-án elrendeli a megye, hogy a községek csak minél nagyobb számmal állítsanak ki most honvédeket, mert minél többet küldenek most, annál kevesebbet kell küldeni jövőben, miután az lerovatik nekik. A megyere 3 század lön kivette, Nyitra, Privigye és Szenic községekkel. Ezek számára kérétek a hadügyminisztert, hogy a 12 tiszts s az altiszteket lehetőleg „a megyei beszállítókból neveztesse ki”. A toborzók voltak: „Bartakovics János, Szentkeresztly Karoly, Beznak Imre, Oeskey Antal, Ordódy Flóris, Csóka Karoly, Oeskey Vendel, Spanyol Ignác, Gortán Ferenc, Simonffy József őrnagy urak”. Lelke pedig az őrnagy urakból álló bizottságnak Doll Bálint főhadnagy volt, ki a sorozást vezette, könyvelte és fizette. „Minden járás részére 12 darab egyenruha s így összesen 72 darab lön kiutalványozva, s egy pár száz csákö gyszint 24 nemzeti zászló oly fehrással: *Királyjéit és hadjéit*, 12 katlan a főzéshez stb.”

Egy tót röpirat.

Ilyen cím alatt a következő sorokat vettük:

A képviselőház legutolsó tárgyalásain sokat beszéltek arról, hogy az egyházpolitikai kérdések liberális szellemben való megoldását, tehát a polgári házasság behozatalát is kívánja az országos közvélemény, követeli a kultúra és a polgárisodás terén haladni vágyó magyar nemzet — Mit értenek az ilyen honatyák a nemzet és a közvélemény alatt? Erdekes volna megtudni, mert hogy a szoros értelemben vett nép, tehát a neanzet óriási zóme, nem kiván honboldogító ábrándjaikból, mindenkinek, aki a nép között megfordul s vele szóba áll, elég alkalma van erről tapasztalatot s meggyőződést szerezni. Avagy, ugylátszik, a nemzet közvéleményét csak az ország szenuita zsurnalisztikája monopolizálja?

Ezt gondolhatják azok a nagy urak is, akik a valódi közvéleményt szájuk ize szerint átalakítani akarván, Budapestről bizonyára magasabb helyről kiadott paranaszóra az egész felvidéket elarasztják bizonyos Jan Mudronéék tót röpiratával „O civilmom manelstve”. — Nyalábszámra jön e gyatra félrelemény a községeke egyesek nevére, s az ember csodálkozik azon, hogy milyen jó evidenciában tartják odafönn a szegény felvidéki tót nevet. Avagy talán a nevhsták is hivatalosan magas ukazra lettek bekövetelve?

Mert tény, hogy a legtöbbnek saját nevéen jön a postán: de a mar számtalan-

juk, hol szedünk össze? Talán valaha ott-hon, gyermekkorunkban, tollfosztás mellett.

Úgy képzeljük, mintha valahonnan nagyon, nagyon messziről ismerős, jól eső hangokat hallanánk gyöngéd, igaz szavakat, amelyek hozzánk inteztetek egykor. Pedig hát tudjuk, hogy az, aki hozzánk intezte akkor, másnak mond már meleg gyöngéd szavakat, ki tudja kinek? Ki tudja hol?

S az a tudat, hogy a boldogító dolgok vissza nem szerezhetők többé, valami mesebeli bújjal ruhazza föl azokat, meg egytöbbsé elszelve keblünkben a vágyat: „egyszer, egyetlen egyszer meg!”

„Egyszer, egyetlen egyszer”... sut-sogja a szegény, sorvados leány s idegesen harapdálja fehér színtelen ajkát, egész leányben reszketve a visszaemlékezesszulte boldogságtól. Nem gondol vele, hogy a földindulás nehány nappal megrovídit életet.

Ott bein pedig a szalóban Imre, a „fess” huszárönkentes vígan járja az ifjabb nővérről hangosan kurjongatva, hogy: „sohse halunk meg!”

Nem ám! Zavarozzy Berta.

Tetszett nekéd...

Tetszett nekéd az elbontatás...
Tetszett az, hogy hídgy valék...
Játszani kezdél könnymelőn
Nem törődve mi lesz a vég?

S én eljártam az nyugodtatlan
Miként történt?... Azt nem tudom!
Csak fáj a szívem, fáj utódom!
Gonosz jütek volt?... Mondhatom!

Nulla.

szor elcsévelt kohlományuk nincs meg az a hatásos következménye, milyenre azok a budapesti urak mint halljuk trencsenmegyei szerkesztőkkel együtt számítottak. Mert az ősei hitéhez és vallásához híven ragaszkodó felvidéki tót legtöbbsé olvasatlanul papjához szállítja e füzeteket, mások ismét kemencéjük tüzet élesztik vele, egyike-másika talán el is teszi, gondolva: jó lesz apjuknak aratás idején egy kis söt vagy tórot kihozni benne a mezőre. Nemelyike kíváncsiságból talán neki fanyalodik, s ha drága ideje enged el is olvassa; de az ilyen azután parasztsz észjárása szerint meg is kritizálja, s a kritika Mudronékre bizony aligha kedvezően üt ki.

Lapunk egyik galgóczi barátjának szívessegeiből volt alkalmunk előlvasni, — írja Sas ur — egy galgóczi parasztagazdának a tót füzetre olvasás alkalmával feljegyzett és sokszor igen talpraesett megjegyzéseit. Mutatványul álljanak itt a következők: „E füzetnek volna értelme, ha azt kath. egyházunk, — mint a mely egyedül hivatott a házasság szentségéről a nepet oktatni — adta volna ki; így azonban csak a kishitűek megtevésztésére való.” — „Akinék nincs foglalkozása, talán magának, habár ilyen haszontalanul is, mint e füzet megírása”. — „En azt gondolom, legjobb volna e füzeteket mind visszaküldeni. Azok fognak polgárilag egybekelni, akiknek a házasság szentségere mostanáig is szükségük nem volt”. — „Bizunk főpásztorainkban, hogy egyházunkat és hazánkat e veszedelmtől megóvják.” stb. — Tisztelt honatyák! ilyen és ehhez hasonló a közvélemény az egész felvidéken.

Sas.

Helyi hírek.

Markovics János egyházm. főtanfelügyelőt sulyos bánat érte, edes anyját vesztette, kit ápril 23-án Nagy-Tapolcsányban nagy részvét mellett temettek el. Nemesak a városi polgárság, hanem vidékiek, sőt Nyitráról is többen jelentek meg a végső tisztességesadásnál. Megható volt a három papjúi szeretett anyjuk koporsójánál látni, annál meghatóbb, mert edes atyjuk is hosszabb ideje súlyosan beteg s gyermeki szeretetökkel atyjukon nem segíthettek, sőt a betegnek drága apojojat is temetőbe kisérni kegytelenek. Fogadják bánatukhoz öszinte részvétünk kifejezést, vigasztalja őket a tudat, hogy a keresztény megnyugvással elköltözött jó anyjukra mors porta vitae volt.

Athelyezés. *Miorini Rezső* a nyitrai vasuti állomás podgyasztelado osztályának penztárnoka hasonmőségben Rákospalotára helyeztetett át. Dacára Miorini ur előleptetésének, távozását az itteni körök öszintén sajnálják.

Elöléptetés a honvédségnél. *Palkovics József* m. k. honvedhuszár-vezetés es. es. k. vezérornagygyá (lásd tarcarovatunkat), *Schreiner* alezredes ezredesi illetékekkel a 14. honvedezred parancsnokává; *Justh Dénes* főhad. II. századosa; *Jovanovics Dóme*, *Lukács Pál* és *Artner Kálmán* hadnagyok löhadnagyokká; *Gyöcsy Gida* hadapród, tiszt-helyettesse; vegre *Székely István* törzsőrmester pedig kezelő-hadnagygyá lettek ki-nevezve.

A gimn. ifjuság folyó hó 2-án *Horvát Sandor*t, gimnaziumunk igazgatóját, születésnapja alkalmából kellemes meglepetésben részesítette. Delben bevonultak az egész enek es zenekar az ebédelőre s több sikerült darabot játszottak s enekeltek. Egy novendek udvozio beszédet inteztet az igazgatóhoz, Spanyol Pál, VIII. o. tanuló pedig egy általa festett viencesi tájképpel kedveskedett az igazgatonak, mire az ünnepeit meleg szavakban köszönte meg az ifjuság eleget meg nem becsülhető figyelmét.

Műkedvelői előadás. A budapesti nemzeti színház büszkesége Naday Ferenc ur a mult nyáron tett igereéhez kepest legközelebb ismét eljön hozzánk, hogy immar hruvevre vergődött dilettans művészcsoapatunk körében egy esteu at gyönyörködhesse közönégünk utóirhetetlenül kedves művészetében. Szinte kerül Patteron-nak 3 telmonas nagyhírű salon-vígjátéka az „Eger”, melynek szírehozatala érdekében már reg óta sereyen folytak az előkészületek. Az előadás a vármegyei színházban lesz megtartva e hó 16-án vagy 18-án; tiszta jövedelme a Nyitrai letesítendő bölcsőde alapját lesz hivatva gyarapítani. Legközelebb hozzuk a műsört. Arra azonban már most is figyelmeztetjük mindazokat, a kik e kiváló műveiveltek kecsgettető előadás iránt érdeklődnek, hogy előjegyzéseket az előadásra elfogad Sztrauszky donanytözseje (a Kossuth teren).

A nyitrai ker. nőegyletnek dr. Heimbacher Mihály m. k. honved-törzsörvos 7 frt 50 krt adományozott, mely jötekonyságairat az egylet lapunk útján is köszönetet mond az adományozónak.

Kossuth Lajos Nyitra felállítandó szobrara Mesko Pál a „Nyitrai Iparbank”-nál benettett: Rakóczy Juliska urhoigy által gyűjtött 102 frt 50 krt. Dr. Sztrauszky ügyvédnek, egy perben megállapított tanudja 3 frt. Mesko Pálnak egy perben megállapított tanudja 5 frt. Hozza adva, az előzőleg már nyugtatott 43 frtot, a „Nyitrai Iparbank”-nál ez ideig összesen befolyt 153 frt, 50 kr.

VASUTI MENETREND

Érvényes 1894. május hó 1-től.

Tót-Megyer Nagy-Bélic.				Budapest Galántha Zsolna.					Zsolna Galántha Budapest.					
	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.		
Bécs Staatsbahn ind.	11 00	9 00	9 15	1 00	Budapest ind.	7 30	9 20	6 35	9 50	Zsolna ind.	5 10	2 10	3 35	11 40
Budapest ind.	9 30	7 30	9 20		Galántha érk.	10 30	2 07	11 22	2 32	Bécs	6 39	"	3 54	"
Tót-Megyer ind.	5 10	11 50	5 01	7 26	" ind.	10 38	2 30	11 35	3 15	N. Bittse-Prodómér	6 14	3 03	4 11	12 05
N. Surány	5 41	12 12	5 12	7 37	Gány	"	2 41	"	3 31	Vág-Beszterce	6 42	3 21	4 38	12 24
Ondrohó	5 55	12 27	5 26	7 52	Szered érk.	10 53	2 51	11 50	3 45	Puchó-Kocsókó	7 01	3 35	4 57	12 40
Komjáth	6 09	12 38	5 36	8 06	Nagy-szombat érk.	11 04	3 04	"	4 04	Bécs	7 12	"	5 12	12 50
Ivánka	6 48	1 11	6 08	8 33	Szered ind.	10 55	2 54	11 52	4 04	Lédec	7 18	"	5 19	"
Nyitra érk.	7 08	1 28	6 28	8 52	Szilád-Zele	"	3 10	"	"	Hlava	7 28	3 53	5 30	1 01
" ind.	7 23	1 34	6 43	9 07	Galgóe-Lipótvár érk.	11 13	3 22	12 14	"	Dubnic	7 39	"	5 41	"
Sarluska-Üzbegh	7 52	1 56	7 12	9 36	Bécs ind.	8 20	9 15	7 30	"	Tepla-Trencsén-Teplie érk.	7 47	4 05	5 49	1 15
Szomorfalu	8 23	2 21	7 43	10 07	Pozsony ind.	9 50	6 00	1 25	10 10	Várappass ind.	7 42	11 55	"	8 36
Ludány	8 53	2 43	8 13	10 37	Galgóe-Lipótv. ind.	11 23	8 20	3 39	12 28	T. Trencsén-T. ind.	8 25	4 09	5 54	1 30
Nagy-Tapolcsány	9 30	3 07	8 51	11 14	Kosztolány	"	8 37	3 54	12 39	Trencsén	8 39	4 19	6 10	1 45
Bossány	9 52	3 25	9 15	11 46	Postyén	11 45	9 59	4 14	12 55	Trencsén-Isztobák	8 44	"	6 19	1 56
Chinorán	"	3 35	9 25	12 01	Brunó	"	9 17	4 32	1 09	Melcsic	9 04	4 33	6 42	2 10
Ny-Zsambokrét	10 14	3 43	9 35	12 16	Vágújhely	12 06	9 37	4 50	1 23	Bohuzslavie	9 15	"	6 52	2 17
Nagy-Bélic	10 28	3 56	9 49	12 31	Bohuzslavie	"	9 47	5 01	1 37	Vág-Ujhely	9 34	4 52	7 07	2 28
					Melcsic	12 21	9 50	5 12	1 51	Brunó	9 47	"	7 23	2 30
					Trencsén-Isztobák	"	10 20	5 32	1 57	Postyén	1 10	5 13	7 40	2 54
					Trencsén	12 38	10 29	5 40	2 02	Kosztolány	10 29	"	8 09	3 08
					Tepla-Trencsén-Teplie érk.	12 47	10 42	5 53	2 13	Galgóe-Lipótv. érk.	10 46	5 32	8 25	3 18
					Várappass érk.	1 46	1 46	6 33	"	Pozsony érk.	1 57	6 57	11 05	6 31
					T. Trencsén-Tepl. ind.	12 52	10 47	6 10	2 21	Bécs érk.	5 50	8 25	"	9 30
					Dubnic	"	11 57	6 19	"	Galgóe-Lipótv. ind.	11 14	5 44	"	3 28
					Hlava	1 03	11 09	6 31	2 36	Szilád-Zele	11 27	"	"	"
					Lédec	"	11 20	6 41	"	Szered érk.	11 43	6 02	"	3 49
					Bécs	"	11 27	6 48	2 48	N. Szombat ind.	10 53	5 25	"	"
					Puchó-Kocsókó	1 23	11 44	7 04	3 09	Szered ind.	10 47	11 46	6 04	3 51
					Vág-Beszterce	1 38	12 04	7 23	3 16	Gány	"	11 01	11 57	"
					N. Bittse-Prodómér	1 56	12 31	7 52	3 35	Galántha érk.	"	11 10	12 07	4 06
					Bécs	"	12 47	8 07	"	Galántha ind.	"	11 28	12 48	4 10
					Zsolna érk.	2 20	1 05	8 27	4 01	Budapest érk.	"	7 45	5 37	9 23
														9 00

EXCELSIOR-KÁVÉ

a legjobb pörkölt szemes kávé, erő, zamat és szaporaság tekintetében az elkényesztetett igényeket is kielégíti.

Az Excelsior-kávé

saját mód szerint pörköelve, a legkiválóbb fajták keveréke és sokkal jobb, mint a többi forgalomban előforduló minőségek, melyekhez 25% megtakarítást nyújt és hónapok át megtartja erejét és zamátját.

MINDEN TAKARÉKOS HÁZIASSZONY tegyen az Excelsior-kávéval egy próbát és győződjön meg saját tapasztalataiból annak kitűnő tulajdonságairól.

Kapható: Braunsteiner M. fia

fűszer- és rövidáru-kereskedőnél Nyitrán

és pedig: 1, 1/2 és 1/4 kilós, törvényesen védett és védjeggyel ellátott csomagokban. — A finomabb 00-ás számú minőségűek ára 2 frt 40 kr, középfinom 0-ás számú 2 frt 20 kr különként.

ELSŐ MAGYAR GÖZKÁVÉ-PÖRKÖLDE BUDAPESTEN:

Wertheimer és Frankl.

Az ezidei vetődény alkalmazásával van szerencsém a n. é. közönségnek

eredeti MAUTHNER ÖDÖN-féle vetőmagvakat,

nevezetesen:

Lucerna és vöröshere magokat. Eparsettét, eredeti oberndorfi és másfajta takarmányrépamagot,

valamint mindenemű **konyhakerti magvakat,**

többek között **Carfiolt, különféle retek, káposzta, kalaráb, paradicsom, petrezselyem és répamagot** ajánlom.

Miután én csupán Mauthner Ödön budapesti cég magjait árusítom, a magok megbízhatóságát illetőleg a n. é. közönségnek a lehető legnagyobb kezeséget nyújtom, és mivelhogy

Mauthner-féle árjegyzék eredeti árait hozom számításba, kérem a t. szükséglettel bíró közönség ama részét, kik Mauthner-féle megbízható magokra reflektálnak, hogy megrendeléseiket cégeim közbenjárásával eszközölni szíveskedjenek. Legfontosabb kiszolgálást biztosítva maradtam teljes tisztelettel

FRITZE BÓDOG
fűszerkereskedő Nyitrán, a „Korona szálló”-val szemben.

Egy kellő iskolai képzettséggel bíró **tanonc** azonnal felvétetik.

Nyitrai Népbank zálogkölesön-osztálya.

ZÁLOG-ÁRVERÉS

1894. évi május hó 8-án.

Mindazon **ékszerek és zálogtárgyak,** melyek 1893-ik évi december hó végeig ki nem váltattak vagy át nem irattak, f. évi május hó 8-án a Nyitrai Népbank termében délután 2—4 óráig tartandó nyilvános árverésen eladatul fognak. Fizetési halasztások csak 10% lefizetése mellett történhetnek. Hogy az árverés napján minden zavarnak eleje vetessék, megjegyzendő, hogy azon zálogtárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverésre kiszemeltetett, sem kiváltani, sem átírni nem lehet.

Nyitrán, 1894. évi április hó 12-én. **Az igazgatóság.**

20,292 III. 1894 Magyar királyi államvasutak Budapest balparti üzletvezetősége.

Hirdetmény.

1—3

Ezennel közzirre tesszük, hogy a vasuti üzletszabályzat 68. §-ának 3-dik kikézdésében foglalt határozomány alapján a m. kir. államvasutak Nyitra állomására érkező vagy onnan vasuton elszállítandó gyorsárúknak és 10 métermérésű atlati teherárúknak Nyitra városában lakó felek lakására, vagy üzlethelyiségeibe, illetve ily árúknak a felek lakásaihoz vagy üzlethelyiségeikhez Nyitra állomárára való fuvarozása iránt Hirschfeld Hermann nyitrai lakossal f. évi május hó 1-től kezdődő érvényű biró szerződést kötöttünk.

Ezen szerződés értelmében Hirschfeld Hermann szállító az említett árúknak házhoz vagy háztól való fuvarozásáért következő díjakat számíthat fel:

I. GYORSÁRÚKNÁL: 50 kilogramm gyorsáru után 8 krajcár. **II. TEHERÁRÚKNÁL:** 50 kilogramm teheráru után 5 krajcár.

Ugy a gyors, mint a teherárúknál minden megkezdett 50 kg teljes 50 kignak vétezik, mint legesikélyebb fuvarozási illeték pedig küldeményenként 10 kr számíttatik fel.

Arszabási határozományok:

1. Fuvartól az áru a lakás szomszédos részébe tartozik szállítani, melyet fel a szállítónak rendelkezésére állít, illetve a helyre szállítja.
2. Ha a címzett az áru befutására utoljára lakosát nem teszi, a szállítónak, mintleg felhívást is megküldött, közbiztos költségű megrendelésre szállító cég ügyét nem tartja.
3. Ha a feladó utasított megfogadni, vagy azt a vasutnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyre küldi, az árúknak az eredeti megrendelés helyére való fuvarozása kivált a vasutai felelősség való elfordulást, vagy a más helyre való elfordulástért a jelen arszabás szerinti juttatás utáni felelősséget.
4. Utasítással rendel, továbbá tojótulást, valamint

oly szállítványok, melyeknek összesítő 10 métermérésű meghalad, házhoz vagy háztól csak a vállalkozással kötendő előzetes egyezség alapján szállíthatók.

5. Azon felek, kik nem kívánják Hirschfeld Hermann szállítónak a fuvarlevélben jelölt szállítványozási szolgáltatást igénybe venni, szíveskedjenek az iránti rendelkezéseiket nyitrai állomásos fuvarvezetőnél megjelölni.

6. A t. e. közönség felkértek, hogy ezen fuvarszabályzat érvényesítését a vonatkozó fuvarlevélek bemutatása mellettküldött arszabás szerint.

Budapest, 1894. április hó. **Az üzletvezetőség.**

Nyitrai légszeszvilágítási részvénytársaság.

Meghívó.

Van szerencsénk a „Nyitrai légszeszvilágítási részvénytársaság” t. részvényeseit a folyó évi május hó 20-án délelőtt 10^{1/2} órakor a „Nyitrai Iparbank” helyiségeiben tartandó

IV-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentései.
2. A tiszta jövedelem hováfordítása iránti határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a telmentvény megadása.
4. Négy igazgatósági tag választása három évre. (A kilepett tagok újból megválaszthatók.)
5. A felügyelő-bizottság választása egy évre.
6. Az alapszabályok 17. §-a értelmében netán beérkező indítványok.

(Azon t. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, felkértek, hogy részvényeiket a szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az Iparbanknál letételestessék. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint az elnök utasított arszabásának a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az „Iparbank” iróházban, minden beiktatott részvényes által betekinthető, illetve nyomtatásban érvehető.)

Nyitrán, 1894. május hó 2-án.

1—1. **Az igazgatóság.**

Mindenemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kén-sav- és vegyi ipar részvénytársaság

ajánlja saját gyártmányú, tiszta kén-savval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kén-savas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, árét-, kender- stb. trágyát és mindenemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: VI., Váci-körút 21. sz. (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

1. 19 - 52.